

İRAN MENŞELİ POLYESTER ELYAF İTHALATINDA UYGULANAN KORUNMA ÖNLEMİNİN GÖZDEN GEÇİRME SORUŞTURMASINA İLİŞKİN SONUÇ RAPORU

1. SORUŞTURMAYA İLİŞKİN BİLGİLER

1.1. Başvuru

İran İslam Cumhuriyeti (İran) menşeli polyester elyaf ithalatında 21/9/2013 tarihinden itibaren korunma önlemi uygulanmaya başlanmış, mevcut önlem yerli üreticilerin aynı iddia ile gerçekleştirdiği uzatma başvurusu neticesinde 2017 yılında gözden geçirilerek 3 yıl süreyle uzatılmıştır. İran menşeli polyester elyaf ithalatında %19 oranında ek mali yükümlülük biçiminde uygulanan cari önlemin süresi 20/9/2020 tarihinde sona erecektir.

Anılan ürünün ithalatında halihazırda uygulanmakta olan korunma önleminin gözden geçirilmesi için yerli üreticiler Sasa Polyester Sanayi A.Ş. ve Koza Polyester A.Ş tarafından Bakanlığımıza başvuruda bulunulmuştur. İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat (Mevzuat) çerçevesinde başvuru sahibi firmalar, Türkiye üretiminin önemli bir kısmını gerçekleştirmektedir. Ayrıca Yılmaz Ambalaj Atıkları Geri Dönüşüm San. ve Tic. Ltd. Şti., Ertone Tekstil Plastik Kimya Geri Dönüşüm San. ve Tic. Ltd. Şti., Gama Recycle Elyaf ve İplik San. A.Ş., Ritaş Kimya ve Tekstil San. ve Tic. A.Ş., Eurofiber Tekstil Plastik Elyaf Sanayi Ticaret Ltd. Şti. söz konusu ürünü üreten diğer üreticilerdir.

1.2. Soruşturma Açılması

Başvuru dosyasının ön incelemesinde, yürürlükteki önlemin ithalatı yüksek oranda düşürdüğü görülmekle birlikte önlemin kalkması durumunda ithal ürünlerin yerli sanayiye bozucu etkisinin devam edeceğine ve sektörün uyum sürecinin devam ettiğine ilişkin bulgular İthalatta Korunma Önlemleri Kurulu'na sunulmuş olup, Kurul başvuru konusu İran menşeli ürün için korunma önlemi uzatma soruşturması açılmasına karar vermiştir.

Bu çerçevede, 24/12/2019 tarihli ve 30988 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin 2019/3 sayılı Tebliğ ile Kurul kararı ilan edilerek İran menşeli polyester elyaf ithalatında mevcut korunma önleminin uzatılması soruşturması açılmıştır. Ayrıca, soruşturmanın açıldığına ilişkin İran İslam Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği'ne nota yollanmıştır. "Başvurunun Gizli Olmayan Özeti" Bakanlığın internet sayfasında duyurulmuştur.

1.3. İlgili Taraflar ve Tarafları Dinleme Toplantısı

Soruşturma açılış tebliğinde, ilgili taraflara kendilerini tanıtmaları, varsa sözlü olarak dinlenme taleplerini iletmeleri, istenen bilgi ve belgeleri sunmaları için 30 gün süre verilmiştir. Ancak, belirlenen sürede herhangi bir ilgili taraf başvurusu alınmamıştır. Dolayısıyla soruşturma sürecinde ilgili taraflar ile bireysel ya da kamu dinleme toplantıları gerçekleştirilmemiştir.

1.4. Soruşturma Dönemi

Soruşturma dönemi olarak 2016-2019 esas alınmıştır. Bu çerçevede, yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri ve ithalat istatistikleri 2016-2019 dönemi için güncellenmiştir.

2. SORUŞTURMA KAPSAMI ÜRÜN

2.1. Genel Bilgiler

Soruşturma konusu ürün ticari olarak "polyester elyaf" olarak tanımlanmakta olup, çekim ve ısıl sabitleme işlemlerinden geçmiş polyester filamentlerinin ya da devamlı lifler demetinin (kullanım yeri ve amacına göre) alıcı tarafından talep edilen boyda kesilmesi yoluyla elde edilen sentetik ürünlerdir.

Polyester elyaf nihai kullanım alanına göre denye, parlaklık, erime sıcaklığı, renk, mukavemet, kıvrıkcık, kesim boyu, kesit ve benzeri teknik özelliklere bağılı olarak üretilmektedir.

İlgili ürünün başlıca üç kullanım alanı tekstil, teknik tekstil ve konfor-dolgu elyaf sektörleridir.

Polyester elyaf petrokimya türevi olan MEG (Monoetilen Glikol) ile DMT'nin (Dimetil Tereftalat) veya PTA'nın (Purified Tereftalik Asit) kimyasal reaksiyonu sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Polyester elyaf; MEG ile DMT veya PTA'nın kimyasal bileşimi, ester değışim ve polimerizasyon safhalarından sonra elde edilen çıktının:

- Düzeler yardımıyla filament haline getirilmesi,
- Elde edilen filament demetlerinin birleştirme sonrasında çekme, kıvrıkcık verme ve finiş (yağ verme) uygulamalarının tatbik edilmesi,
- Elde edilen ürünün istenilen boylarda kesilmesi ve balyalanması

ile elde edilir.

Gümrük Tarife Cetveli'nde 5503.20.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonunda (GTİP) yer alan başvuru konusu eşya "poliesterlerden" ismiyle sınıflandırılmaktadır.

POZİSYON NO	EŞYANIN TANIMI
55.03	Sentetik devamsız lifler (karde edilmemiş, taranmamış veya iplik imali için diğer surette hazırlanmamış):
	- Naylon veya diğer poliamidlerden:
5503.11.00.00.00	-- Aramidlerden
5503.19.00.00.00	-- Diđerleri
5503.20.00.00.00	- Poliesterlerden
5503.30.00.00.00	- Akrilik veya modakrilik
5503.40.00.00.00	- Polipropilenden
5503.90.00.00.00	- Diđerleri

2.2. Benzer veya Doğrudan Rakip Ürün

Soruşturma konusu ürünün ithal ve yerli olanları üretim süreci, fiziksel özellikler ve kullanım alanları itibarıyla benzer ürünlerdir.

2.3. Soruşturma Konusu EŞyanın İthalatında Uygulanan Mevzuat

2.3.1. Mevcut Korunma Önelimi

İran menşeli polyester elyaf ithalatında yerli üreticilerin başvurusu ile 21/9/2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İran menşeli Polyester Elyaf İthalatında Korunma Önelimi Uygulanmasına İlişkin Karar kapsamında 4 yıl süre ile ek mali yükümlülük uygulanmaya başlanmıştır.

Söz konusu koruma önlemi 2017 yılında gözden geçirilerek 22/11/2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Karar ile 3 yıl süreyle uzatılmıştır. Önlemin son döneminde %19 oranında ek mali yükümlülük uygulanmakta olup, önlemin süresi 20/9/2020 tarihinde sona erecektir. Mevcut koruma önleminin seviyesi dönemler itibarıyla aşağıda yer alan tabloda gösterilmiştir.

G.T.İ.P.	Madde Adı	Ek Mali Yükümlülük (%)		
		1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem
		21/9/2017-20/9/2018	21/9/2018-20/9/2019	21/9/2019-20/9/2020
5503.20.00.00.00	Poliesterlerden	%20	%19,5	%19

2.3.2. Gümrük Vergisi ve Diğer Vergiler

2020 Yılı İthalat Rejimi uyarınca İran dâhil "diğer ülkeler"e %4 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

G.T.İ.P.-MADDE İSMİ	KDV(%)	ÖTV	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)				
			AB-STA*	GTS ÜLKELERİ			DÜ
				EAGÜ	ÖTDÜ	GYÜ	
5503.20.00.00.00 -Poliesterlerden	8	-	0	0	0	3,2	4

*STA Ülkeleri: AB Ülkeleri, EFTA Ülkeleri, İsrail, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Bosna-Hersek, Fas, Filistin, Tunus, Mısır, Gürcistan, Arnavutluk, Şili, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Morityus, Moldova, Faroe Adaları, Güney Kore, Malezya, Singapur.

2.3.3. Diğer Mevzuat

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğler ile Çin, Hindistan, Tayland, Tayvan, Güney Kore ve Endonezya menşeli polyster elyaf ithalatında dampainge karşı önlem bulunmaktadır. Dampainge karşı önlem oranları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Ülke	Dampainge Karşı Önlem	Tebliğ No	Tarih
Güney Kore	%6,20	2018/13	20.04.2018
Endonezya	%6,20-%12		
Çin	0,21 ABD Doları/kg	2018/36	20.10.2018
Hindistan	%8,5-%12	2019/26	04.08.2019
Tayvan	%6,4-%7,1-%11,6-%12		
Tayland	%12		

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2019/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde, ithalata ilişkin gümrük beyannamelerinin tescilinde "Kayıt Belgesi" aranır.

Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 3) çerçevesinde başvuru konusunun ithalatı, elyaf detay beyanı uygulaması kapsamındadır.

Soruşturma konusu eşya, 2020 yılı İthalat Rejimi Kararı'nın "EK-4 Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler Listesi" kapsamında Pakistan ve Bangladeş menşeli

ürünler için hariç sektör olarak belirlenmiş olup, mezkûr ülkelerden yapılan ithalatta %4 oranındaki DÜ vergisi uygulanmaktadır.

Soruşturma konusu eşya, Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde laboratuvar tahliline tabi tutulacak eşya kapsamındadır.

3. İTHALAT SEYRİ VE GERÇEKLEŞME KOŞULLARI

Soruşturma konusu ürün için mutlak ve nispi ithalatın, ithalatın yurt içi piyasadan aldığı payın ve ithalatın ülkelere göre dağılımının yıllar itibarıyla seyri aşağıda verilmektedir. Söz konusu istatistikler, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından sağlanan dış ticaret istatistikleri ile yerli üreticiler tarafından verilen bilgiler kullanılarak hesaplanmıştır.

3.1. İthalat Koşulları ve Oransal Değişimi

2013-2019 yılları arasında hem tüm ülkelerden gerçekleşen polyester elyaf ithalatına ilişkin veriler ve yıllar itibarıyla değişim oranları aşağıda yer alan tabloda gösterilmektedir.

5503.20.00.00.00 Genel İthalat Verileri				Değişim (%)		
Yıllar	Miktar (Ton)	Değer- S	B.F. S/Kg	Miktar (Ton)	Değer-S	B.F. S/Kg
2013	117.962	196.116.187	1,66	-	-	-
2014	154.438	240.215.458	1,56	%31	%22	%-6
2015	163.884	200.594.492	1,22	%6	%-16	%-21
2016	152.134	169.802.043	1,12	%-7	%-15	%-9
2017	191.924	233.953.155	1,22	%26	%38	%9
2018	211.674	292.815.820	1,38	%10	%25	%13
2019	213.661	260.959.508	1,22	%1	%-11	%-12

Polyester elyaf ithalatı 2013-2019 yıllarında miktar bazında 2016 yılı hariç sürekli artış göstermiştir. 2013 yılında tüm ülkelerden ithalat 118 bin ton seviyesinde iken 2017 yılında önemli oranda artışla 191 bin ton seviyesine yükselmiş, 2018 ve 2019 yıllarında ise daha düşük oranlı artışlarla 213 bin ton seviyesine ulaşmıştır. İthal birim fiyatları ise 2013-2019 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemekle birlikte 2019 yılında kg başına 1,22 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

5503.20.00.00.00 İran'dan İthalat Verileri				Değişim (%)		
Yıllar	Miktar (Ton)	Değer- S	B.F. S/Kg	Miktar (Ton)	Değer-S	B.F. S/Kg
2013	16.795	23.718.952	1,41			
2014	4.102	4.819.813	1,18	%-76	%-80	%-17
2015	384	469.906	1,22	%-91	%-90	%4
2016	600	562.158	0,94	%56	%20	%-24
2017	336	350.290	1,04	%-44	%-38	%11
2018	367	373.914	1,02	%9	%7	%-2
2019	269	254.096	0,94	%-27	%-32	%-7

Yukarıda yer alan tabloda ise, söz konusu eşyanın İran menşeli ithalat verileri gösterilmiştir. İran'a yönelik koruma önlemiyle birlikte ithalat yıllar içerisinde önemli ölçüde azalarak 2019 yılında 269 tona kadar gerilemiştir. İthal birim fiyat ise 2019 yılında en düşük seviyesine düşerek 0,94 ABD Doları/kg olarak kaydedilmiştir.

3.2. Nispi İthalat (İthalatın Yerli Üretime Oranı)

İthalatın Yerli Üretime Oranı	2016	2017	2018	2019
İthalat/Yerli Üretim Endeksi	100	122	130	102
İran Menşeli İthalat/Yerli Üretim Endeksi	100	54	57	32

İthalatın yerli üretime oranı endeksi 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla 122 ve 130'a yükselirken, 2019 yılında %102'ye gerilemiştir. İran menşeli ithalatın yerli üretime oranı incelendiğinde, 2017 yılında 54, 2018 yılında 57 ve son dönemde 32'ye gerilemiştir.

3.3. İthalatın Piyasa Payı

İthalatın Piyasa Payı (%)	2016	2017	2018	2019
İthalatın Piyasa Payı Endeksi	100	98	103	92
İran Menşeli İthalatın Piyasa Payı Endeksi	100	43	47	27

Buna göre, ithalatın piyasa payı endeksi 2017 yılında 98'e gerilerken, 2018 yılında 103 seviyesine yükselmiş, 2019 yılında ise 92'ye gerilemiştir. İran menşeli ithalatın piyasa payı endeksi 2017 ve 2018 yıllarında 43 ve 47 seviyelerinde, ardından 2019 yılında 27 seviyesindedir.

3.4. Ülkeler İtibariyle İthalat

İthalatta önemli ülkelerin Malezya, Çin, Vietnam, Mısır ve Güney Kore olduğu görülmekte, İran'ın payının %1'in altında gerçekleştiği görülmektedir. Ülkeler itibariyle ayrıntılı ithalat istatistikleri Ek-1'de gösterilmektedir.

3.5. İthal Birim Fiyatlar

İth.B.F. \ Yıl	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Genel	1,66	1,56	1,22	1,12	1,22	1,38	1,22
İran	1,41	1,18	1,22	0,94	1,04	1,02	0,94

Polyester elyaf ithalatında birim fiyatların genel itibariyle dalgalandığı, 2015 yılında 1,22 \$/kg, 2016 yılında 1,12 \$/kg, 2017 yılında yine 1,22 \$/kg, 2018 yılında 1,38 \$/kg, son dönemde ise 1,22 \$/kg olduğu görülmektedir.

İran'ın ithal birim fiyatlarının genel ortalamasının altında kaldığı, 2018 ve 2019 yıllarında da sırasıyla 1,02 \$/kg ve 0,94 \$/kg seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir.

4. CİDDİ ZARAR VE ZARAR TEHDİDİ

4.1. Başvuru Sahiplerinin Ekonomik Göstergeleri

Bu bölümde yer alan göstergeler, başvuru sahipleri Sasa Polyester San. A.Ş'den ve Koza Polyester A.Ş. firmalarının 2016-2019 yıllarını kapsayan verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır. Buna ek olarak bilgilerin gizliliğinin korunabilmesi amacıyla başvuruda sunulan veriler, baz yıl olarak alınan 2016 rakamlarına göre endekslenmiştir.

4.2. Tüketim

Tüketim	2016	2017	2018	2019
Endeks	100	129	135	153

Polyester elyafın yurt içi tüketiminin sürekli artış göstermiş olduğu, tüketim endeksinin 2019 yılında başlangıç dönemine göre %53 oranında arttığı görülmektedir.

4.3. Üretim

Üretim	2016	2017	2018	2019
Endeks	100	103	107	138

Yerli üreticilerin soruşturma konusu ürün üretimi 2016-2019 yılları itibariyle yükselme kaydetmiştir.

4.4. Yurt içi Satışlar

Yurt içi Satışlar	2016	2017	2018	2019
Endeks	100	132	132	167

Yerli üreticilerin yurt içi satış miktarı 2017 yılında %32 oranında artmış, 2018 yılında bu seviyeyi korumuş, 2019 yılında ise yeniden yükselmiştir.

4.5. Yurt dışı Satışlar

Yurt dışı Satışlar	2016	2017	2018	2019
Endeks	100	68	68	120

Yurt dışı satış endeksinin 2017 yılında azaldığı, 2018 yılında aynı seviyede kaldığı, 2019 yılında ise yükseldiği görülmektedir.

4.6. Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranı

Kapasite	2016	2017	2018	2019
Kapasite Miktarı Endeks	100	102	125	236
KKO Endeks	100	101	86	59

Yerli üreticilerin üretim kapasitesi endeksi 2017 yılında cüzi oranda artış göstermiş, 2019 yılında 236 seviyesine yükselmiştir. Kapasite kullanım oranı ise 2017 yılından sonra önemli oranda düşmüş ve 2019 yılında 59 seviyesinde gerçekleşmiştir.

4.7. Stoklar

Stoklar	2016	2017	2018	2019
Endeks	100	215	626	936

Yerli üreticilerin dönem sonu stokları miktar endeksi 2018 yılında 626, 2019 yılında 936 seviyesine yükselmiştir.

4.8. İstihdam ve Verimlilik

İstihdam ve Verimlilik	2016	2017	2018	2019
İstihdam Endeksi	100	115	109	151
Verimlilik Endeksi	100	90	98	92

İstihdamın 2016-2019 yıllarında 2018 yılı haricinde artış gösterdiği, verimliliğin ise 2019 yılında gerilediği anlaşılmaktadır.

4.9. Kârlılık

Kârlılık	2016	2017	2018	2019
Endeks	100	153	175	-29

Kârlılık endeksi 2016-2018 yıllarında artmış, 2019 yılında ise eksi seviyelerde gerçekleşmiştir.

4.10. Yerli Üretimin Ekonomik Göstergelerinin Değerlendirilmesi

Yerli üretimin ekonomik göstergeleri ve ithalatın gelişimi birlikte incelendiğinde, ithalatın 2016 yılından sonra ivme kazandığı ve son dönemde de artış gösterdiği, İran menşeli ithalatın korunma önleminin etkisiyle yarıya düştüğü ancak 2018 yılında yükselme kaydettiği ve 2019 yılında tekrar düşüşe geçtiği görülmektedir.

İran menşeli ürünlerin ithal birim fiyatlarının genel ithal birim fiyatların altında seyrettiği, piyasa paylarında yerli üretim lehine bir genişleme ve ithalat aleyhine daralma olduğu, İran menşeli ithalatın payının %1'in altında seyrettiği anlaşılmaktadır.

Yerli üreticinin ekonomik göstergeleri incelendiğinde üretimin ve satışların artmasına rağmen, kârlılığın azaldığı, kapasite kullanım oranında ve verimlilikte azalma olduğu, bununla birlikte stoklarda önemli oranda artış olduğu görülmektedir.

5. FİYAT KARŞILAŞTIRMASI

Yerli üreticilerden elde edilen konsolide verilerden yola çıkılarak oluşturulan ortalama yurt içi satış fiyatı ile genel gerek İran menşeli ithal birim fiyatları karşılaştırılmıştır. Ayrıca, fiyat baskısı hesabında kullanılmak üzere, yerli üreticilerin birim ticari maliyetlerine %5 kâr eklenerek oluşturulmuş yurt içi satış fiyatı belirlenmiştir. Fiyat yıpranması için yurt içi birim satış fiyatları yıllık ÜFE ile 2016 yılı baz alınarak reel hale getirilmiştir.

Genel olarak, İran menşeli ürünlerin ithal birim fiyatlarının genel ithal birim fiyatlara oranla %14-%26 daha düşük seviyede olduğu anlaşılmaktadır. Genel ithal birim fiyatlar 1,3-1,4 \$/kg, İran menşeli ürünlerin ithal fiyatları ise 1,1-0,99 \$/kg seviyesinde gerçekleşmiştir.

İthal birim fiyatlarının yurt içi satış fiyatlarından ne ölçüde düşük olduğunu gösteren fiyat kırılması hesabına göre, genel ithalatın 2019 yılı haricinde yerli ürün fiyatlarını kırdığı belirlenmiştir. Fiyat kırılması endeksinin 2017 yılında 79, 2018 yılında -9 olduğu görülmektedir. İran menşeli ürünler için hesaplanan kırılmanın ise genel ithalattan daha yüksek olduğu görülmüştür. İran için fiyat kırılması endeks 2017 yılında 92'ye düşerken 2018 yılında 136'ya yükselmiş, son dönemde ise 86'ya gerilemiştir Diğer taraftan, İran menşeli ithal birim fiyatlarının

yurt içi satış fiyatlarını baskılamasına yönelik endeks 2017 yılında 98, 2018 yılında 153 ve 2019 yılında 148 seviyesindedir. Yurt içi satış fiyatlarının yıllar itibarıyla ÜFE ile reelleştirilmesini gösteren fiyat yıpranması endeksi de 2017 yılında 113, 2018 yılında 133 ve 2019 yılında 105 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Fiyat Karşılaştırması Endeks (2016=100)	Birim	2016	2017	2018	2019
Yurt içi birim satış fiyatı	TL/Kg	100	131	195	181
	\$/Kg	100	109	122	97
Ticari maliyet+%5 kâr	TL/Kg	100	126	184	208
	\$/Kg	100	104	115	111
Ağırlıklı Ortalama İthal Maliyeti	\$/Kg	100	112	128	113
İran Menşeli Ağırlıklı Ortalama İthal Maliyeti	\$/Kg	100	111	109	101
Fiyat Kırılması %	%	100	79	71	-9
İran Menşeli İthalat Fiyat Kırılması %	%	100	92	136	86
Fiyat Baskısı %	%	100	100	140	152
İran Menşeli İthalat Fiyat Baskısı %	%	100	98	153	148
Fiyat Yıpranması (Yurt içi Satış Reel Fiyatı)	TL/Kg	100	113	133	105

6. İRAN'IN DÜNYAYA İHRACATI

Dünya ihracatı 2018 yılında 4,9 milyar ABD Doları seviyesinde gerçekleşmiş olup, İran dünya ticaretinden 28 milyon ABD Doları ile %1'in altında paya sahip bulunmaktadır. İran'ın ihracatının gelişimi incelendiğinde ihracatın 2015-2017 yıllarında 13-23 bin ton ve 22-28 milyon ABD Doları arasında değiştiği ancak 2018 yılında değer olarak en yüksek seviye olan 23 milyon ton ve 28 milyon ABD Doları seviyesine eriştiği görülmektedir.

	2015		2016		2017		2018	
	Ton	Bin \$	Ton	Bin \$	Ton	Bin \$	Ton	Bin \$
Dünya	3.243.560	3.917.783	3.448.063	3.731.616	3.542.062	4.151.634	Veri Yok	4.983.231
İran	13.837	21.641	14.961	21.469	16.959	27.341	23.177	28.044
Diğer Ülkeler	3.229.723	3.896.142	3.433.102	3.710.147	3.525.103	4.124.293	-	4.955.187
İran'ın Payı %	%0	%1	%0	%1	%0,5	%0,7	-	%0,6

Kaynak: ITC İstatistikleri

İran'ın ihracatını yaptığı ülkeler arasında 2018 yılında Irak, Rusya, Afganistan, Bulgaristan İtalya, Azerbaycan, Türkiye, İspanya, Almanya ve Ermenistan gelmektedir. İran'ın ihracatından ülkemizin aldığı pay 2014 yılında %60'tan 2018 yılında %4'e gerilemiştir.

İran'ın Dünyaya İhracatı		2014				2018			
		Ton	Bin \$	B.F. S/Ton	Payı %	Ton	Bin \$	B.F. S/Ton	Payı %
S.	Dünya	16.312	23.779	1.458	%100	23.177	28.044	1.210	%100
1	İrak	2.190	3.313	1.513	%14	5.895	7.526	1.277	%27
2	Rusya Federasyonu	0	0	0	%0	4.657	5.229	1.123	%19
3	Afganistan	2.105	3.072	1.459	%13	2.354	3.065	1.302	%11
4	Bulgaristan	69	100	1.449	%0	1.879	1.933	1.029	%7
5	İtalya	424	597	1.408	%3	1.781	2.609	1.465	%9
6	Azerbaycan	264	383	1.451	%2	1.490	1.663	1.116	%6

İran'ın Dünyaya İhracatı	2014				2018			
	Ton	Bin \$	B.F. S/Ton	Payı %	Ton	Bin \$	B.F. S/Ton	Payı %
7 Türkiye	10.189	14.199	1.394	%60	1.019	1.119	1.098	%4
8 İspanya	0	0	0	%0	751	823	1.096	%3
9 Almanya	1	2	2.000	%0	682	942	1.381	%3
10 Ermenistan	59	92	1.559	%0	531	580	1.092	%2

Kaynak: ITC İstatistikleri

7. REKABETE UYUM PLANI

Yerli üreticilerin aldığı yatırım kararı ile son teknoloji ve iyileştirilmelerin yer aldığı yeni hatlar üretime başlamıştır. Polyester elyaf üretimine yönelik yeni üretim hatları devreye girmiştir. Kapasite artırımı ile maliyetlerin düşeceği, rekabet gücünün artacağı öngörülmektedir. 2019 yılında firmaların tüm ülke ihtiyacını diğer yerli üreticiler ile karşılayacağı öngörülmektedir.

8. KORUNMA ÖNLEMİNİN GEREKLİ OLMAYA DEVAM EDİP ETMEDİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İran menşeli polyester elyaf ithalatında hâlihazırda uygulanmakta olan korunma önlemi 2013 yılında yürürlüğe girmiştir. İran menşeli ithalatın birim fiyatı, ele alınan dönemde en yüksek seviyesine 2013 yılında ulaşmış, fiyatların takip eden yıllardaki düşüş seyrini sürdürdüğü anlaşılmaktadır. Bahse konu fiyatlar 2013 yılına kıyasla 2019 yılında %33 oranında düşmüş olup aynı yılda genel ithalat birim fiyatlarına göre de %23 oranında düşük seyretmiştir. İran menşeli ithal birim fiyatları 2019 yılında yurt içi satış fiyatlarını hem kırmakta hem de baskılamaktadır.

Bu kapsamda, söz konusu önlemin uzatılmaması durumunda ithalatta artış yaşanabileceği, İran menşeli ithal birim fiyatların daha da düşebileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca, İran'ın dünyaya ve Türkiye'ye gerçekleştirdiği anılan ürün ihracatına ilişkin analizlerden yola çıkılarak korunma önleminin olmaması durumunda İran'ın ihracatının Türkiye'ye artan oranda yönelmesi muhtemeldir.

9. SONUÇ

İran menşeli polyester elyaf ithalatında 2013 yılında korunma önleminin alınması ile beraber İran menşeli ithalatta 2015 yılı hariç sert bir düşüş yaşandığı görülmekle birlikte, yerli üreticilerin ekonomik göstergelerinde belirli ölçüde bir toparlanma olduğu anlaşılmaktadır. Korunma önleminin ardından üretim, yurt içi satışlar, kapasite ve istihdam artmış, ithalatın piyasa payı belirgin şekilde gerilemiştir. Ancak soruşturma dönemi olarak ele alınan 2016-2019 yılları arasında üretimde artış olmakla birlikte yurt içi satışlarda dalgalanmalar olmuş, kapasite kullanım oranında ve karlılıkta gerileme, verimlilikte azalma ve stoklarda artış olmuştur.

Yerli üreticilerin, gelecekte korunma önleminin uygulanmayacağı bir rekabet ortamına intibak etmekte olduğuna dair bazı çalışmalar gerçekleştirdiği sundukları rekabete uyum planları ışığında tespit edilmiştir.

Bu çerçevede, ekonomik göstergelerin bir kısmında iyileşme olmasına rağmen kârlılık, kapasite kullanım oranı, stoklar ve verimlilik gibi göstergelerde bozulmalar olduğu göz önünde tutularak yerli üreticilerin halen piyasa koşullarına uyum sürecinde olduğu ifade edilebilmektedir.

İran menşeli ithal birim fiyatlarındaki yıllarca süren düşme eğilimini devam ettirebileceği, korunma önleminin olmaması durumunda bu ihtimalin artacağı, İran'ın üretim ve kapasite

fazlasının ülkemize yöneleceği tehdidin bulunduğu düşünölmektedir. İnan menşeli anılan fiyatlar, özellikle 2019 yılında yurt içi satış fiyatlarını hem kırmakta hem de baskılamakta olup firmaların bu ithalat koşulları altında rekabet etmekte zorluk çekecekleri değeriendirilmektedir.

Diğer taraftan, son dönemde değeri kazanan döviz kurundan mütevellit artan maliyetlerin sektördeki düzelmeyi olumsuz yönde etkileyeceği düşünölmektedir. Bu bağlamda, 2013 yılı Eylül ayından beri uygulanmakta olan koruma önlemi sayesinde meydana gelen olumlu gelişmelerin ve yerli üreticilerin uyum konusundaki çalışmalarının devamı bakımından mevcut uygulamanın süresinin uzatılması önem kazanmaktadır.

Sonuç itibarıyla, soruşturma konusu İnan menşeli ürünün ithalatına karşı uygulanan koruma önleminin uzatılması için İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat kapsamında gerekli şartların oluştuğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, İnan menşeli polyester elyaf ithalatında uygulanmakta olan ek mali yükümlölük şeklindeki koruma önleminin süresinin 3 yıl daha uzatılmasının ve anılan mevzuat gereğince mevcut koruma önleminin liberalize edilerek aşğıdaki tabloda belirtilen şekilde uygulanmasının yerinde olacağı düşünölmektedir.

G.T.İ.P.	Madde Adı	Ek Mali Yükümlölük (%)		
		1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem
		21/9/2020-20/9/2021	21/9/2021-20/9/2022	21/9/2022-20/9/2023
5503.20.00.00.00	Poliesterlerden	%18,5	%18	%17,5

Arz ederim.

Ek-1 Ülke Bazında Detaylı İthalat İstatistikleri (2019 yılı miktar sıralı)

5503.20.00.00.00-Polyester Elyaf	Miktar(Ton)			Değer -BİN S		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ÜLKELER						
TOPLAM	191.924	211.674	213.661	233.953	292.816	260.960
MALEZYA	69.500	42.855	59.607	84.110	61.789	69.484
ÇİN	19.273	38.390	33.347	21.427	50.394	41.867
VİETNAM	23.115	28.708	27.010	25.771	36.023	29.893
MISIR	18.729	25.513	21.089	19.531	29.268	22.324
GÜNEY KORE	15.259	23.082	18.201	20.409	35.633	24.558
HİNDİSTAN	11.946	14.378	13.156	14.426	19.774	16.471
BEYAZ RUSYA	4.008	4.916	12.746	4.910	6.531	12.976
TAYVAN	10.268	11.224	9.223	14.145	17.378	14.379
ROMANYA	9.362	5.963	8.444	11.097	8.182	11.093
ALMANYA	2.475	4.570	3.095	7.443	11.429	7.732
UKRAYNA	3.208	3.077	2.196	3.694	3.835	2.670
BELÇİKA	766	1.028	1.633	1.014	1.412	2.014
İSPANYA	112	413	912	48	679	1.446
ÇEK CUMHURİYETİ	558	901	718	756	1.254	928
PAKİSTAN	41	2.634	516	40	3.058	568
İRAN	336	367	269	350	374	254
İRLANDA	517	338	234	646	484	313
A.B.D.	631	103	227	1.173	425	484
GÜNEY AFRİKA CUM.	475	508	226	502	607	234
TAYLAND	3	144	194	5	294	452
NİJERYA	0	0	144	0	0	154
ENDONEZYA	146	705	141	351	1.084	237
MAKEDONYA	0	0	94	0	0	97
MEKSİKA	0	0	94	0	0	98
İTALYA	50	1.005	61	98	1.377	82
JAPONYA	75	42	35	494	291	81
YUNANİSTAN	0	40	22	0	78	34
BULGARİSTAN	182	127	18	304	185	22
FRANSA	3	109	6	21	178	10
İNGİLTERE	0	1	3	1	7	4
DANİMARKA	0	20	0	0	17	0
B.A.E.	669	264	0	985	316	0
SUUDİ ARABİSTAN	17	0	0	16	0	0
HONG KONG	0	0	0	0	1	0
AVUSTURYA	0	9	0	0	151	0
BREZİLYA	0	200	0	0	264	0
RUSYA FEDERASYONU	35	0	0	18	0	0
FAS	0	38	0	0	44	0
CEZAYİR	164	0	0	169	0	0
PORTEKİZ	0	0	0	0	0	0